

METSÄALAN

TULEVAISUUSFOORUMI

Metsäalan strategiset valinnat: varmistelua vai riskeihin varautumista?

Jakob Donner-Amnell
Metsäalan tulevaisuusfoorumi

www.metsafoorumi.fi

METSÄALAN

TULEVAISUUSFOORUMI

www.metsafoorumi.fi

Sisältö

Minkälainen Suomen metsäsektorin tilanne/toimintaympäristö on ja millä eväillä metsäsektori voi jatkossa pärjätä?

Minkälaisiin *erilaisiin* kehityskuluihin, haasteisiin ja riskeihin metsäsektorin olisi syytä varautua (ja millä tavoin)?

Minkälaiset metsäalaa vaikuttavat tekijät olisi *joka tapauksessa* syytä huomioida metsäteollisuutta, metsien käytön politiikkaa ja t & k-toimintaa koskevissa linjauksissa?

Tausta

Esitys pohjautuu *"Suomen metsäsektorin menestystekijät"* -selvitystä varten koottuun aineistoon:

- metsäsektoria ja globalisaatiota koskevat raportit + muu kirjallisuus
- 10 asiantuntijahaastattelua
- 2-vaiheinen delfoi-kysely (mukana 51 asiantuntijaa, joista 45/41 vastasi)

Metsäalan toimijoilla on yhteinen perustulkinta tilanteesta ja tarvittavista toimenpiteistä (monista näkemyseroista huolimatta):

Mistä murroksessa on kyse?

- Globaali kustannuskilpailu, korkea tuottovaatimus ja markkinoiden uusjako määräävät pitkälle eteenpäin suunnan myös metsäalalla
- Tämän myötä nykytuotannon painopiste siirtyy edullisemmän kustannustason ja kasvavien markkinoiden maihin
- Tälle kehitykselle ei ole näköpiirissä esteitä eikä siihen liity merkittäviä riskejä tai epävarmuustekijöitä

Mitä on tehtävä?

- Suomessa/länsimaissa on jatkettava tehostamista/sopeuttamista
- Suomessa/länsimaissa uudet tuotteet/toiminnot ovat ratkaisuna alan kasvuun, kannattavuuteen, vetovoimaan ja kestävytyteen
- Tutkimukseen ja tuotekehitykseen on saatava merkittävästi lisää voimavaroja ja uusia toimintatapoja

MUTTA:

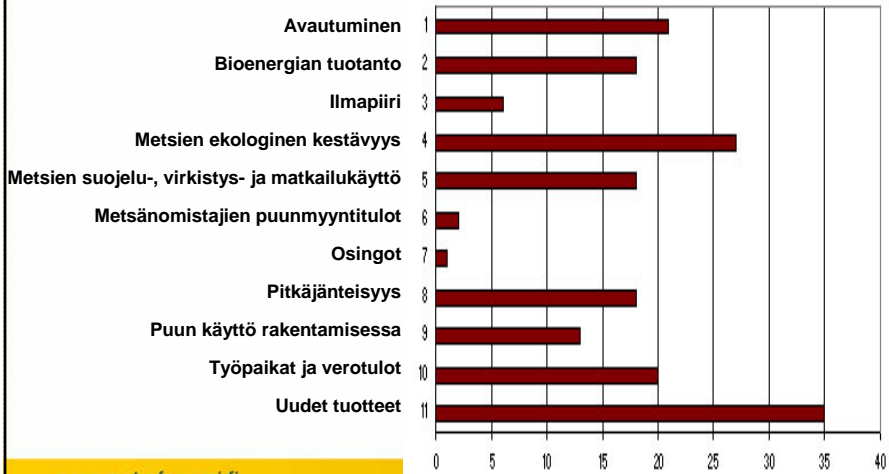
Uskotaanko metsäalalla tähän tulkintaan ja toimitaanko sen mukaan?

Onko maailma nyt ja jatkossa oletusten mukainen?

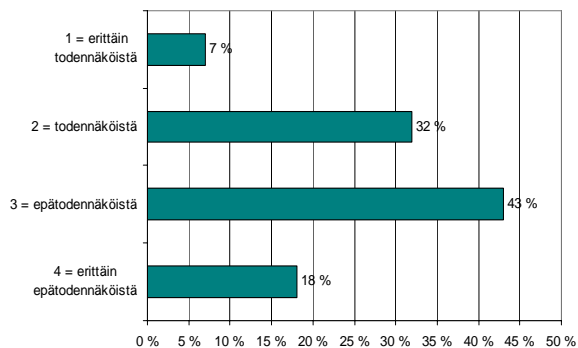
Entä jos tulkinta onkin vajavainen tai vanhentunut?

"Maailman parasta metsäosaamista" - onko sisältö oikea?

Suomen metsäalan hyväksyttävyys tulevaisuudessa

Kuinka todennäköisenä pidät sitä, että uusien tuotteiden avulla ylletään tuotannon kaksinkertaistamiseen vuoteen 2030 mennessä?
(delfoi-kyselyn ykköskierrokselta 12/2006)

Metsäalan **uusiutumisen esteitä** Suomessa (delfoi-aineiston tulkintaa)

Yrityksille riittävän suuret lisäpanokset eivät nykytilanteessa ole mahdollisia ja/tai pääoma on kiinni vanhassa tuotantokoneistossa

Valtiolta ei helpolla liikene merkittävää lisärahoitusta metsäalalle, ei varsinkaan jos metsäalan näkymät eivät parane eivätkä Suomelle koituvat hyödyt pysy/kasva

Metsäalalla on vakava pula tuoteideoista, joista voisi syntyä suuren mittakaavan liiketoimintaa (useita ituja toki on, erit. biojalosteissa ja energiassa)

Metsäalan yritystoiminnassa "pääsyn esteet" ovat merkittäviä sekä metsätaloudessa että metsäteollisuudessa

Välitilinpäätös:

Entinen meno jatkuu Suomessa - tosin uusiutumismantran säästyksellä?
Onko suuryritysten päästrategiana kasvu vanhoissa tuotteissa muualla?

Maailman ja metsäalan tuleva kehitys: paljon epävarmuutta ja yllätystekijöitä

"McWorld" ei ole ainoa mahdollinen kehityskulku:

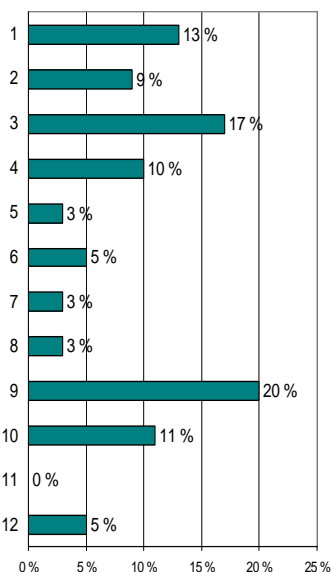
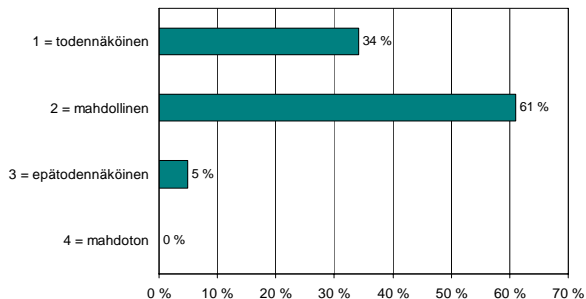
- Monet "metsäalan perustulokinnan" keskeiset taustaoletukset - kuten vapaakaupan syveneminen, "talouden rauha", energian ja etelän kuidun halpuus - ovat epävarmalla pohjalla
- Maailman poliittinen ilmapiiri vuoteen 2025 nähdään konfliktierkäksi (83 % kyselyn vastaajista) ja kulttuurien kohtaamisia sävyttää epäluuloisuus (50 %)
- Ns. villit kortit otettava vakavasti, erityisesti ilmastonmuutos, bioenergia, kaupan esteet ja "talousnationalismin" nousu, investointeihin liittyvät riskit maailmalla ja Venäjän kehitys

Monet erilaiset kehityskulut ovat mahdollisia

Varauduttava muihinkin kuin "vanhoihin tuttuihin" haasteisiin ja riskitekijöihin!

Tempoilevan globalisaation skenaario (esitetty delfoi:n kakkoskierroksella):

- kauppa melko vapaata, mutta monet maat asettavat esteitä taloudellisten ja poliittisten intressien mukaan
- paljon ennakoimattomuutta; energian ja muiden strategisten tuotantotehtäiden hinta nousee
- ei globaalia sääntelyä, poikkeuksena laiha sopu ilmastonmuutoksen hillintä- ja sopeutustoimista
- metsätuotteiden kysyntä kasvaa lähinnä ei-OECD -maissa
- läntiset metsäyhtiöt painottavat investointeja nopean kasvun maihin ml. Venäjä
- sekä tuottoisia että epäonnistuneita investointeja maailmalla; jokunen läntinen tehdas kansallistetaan

Onko tempoileva globalisaatio:**VILLIEN KORTTIEN MAHDOLLISUUS JA MERKITTÄVYYS**

(osiossa 40 vastaajaa, 123 valintaa)

1. Uusiutuviesta raaka-aineista valmistettujen tuotteiden kysyntä moninkertaistuu kestävyiden arvojen korostuessa (16)
2. Metsäteollisuuden tuotanto Suomessa romahtaa (11)
3. Syntyy uusia "hybridituotteita" eri alojen yhteistyönä (21)
4. Yritysvaltausten seurauksena metsäyhtiöitä pilkataan (12)
5. Osa metsäalan toimista uusilla markkina-alueilla epäonnistuu (4)
6. Julkinen panostus metsäalaa romahtaa Suomessa (6)
7. Suomalainen yhteiskunta ajautuu kriisiin ja turvaa taas metsäalaa (4)
8. Perinteisen metsäsektorin tuotteiden kysyntä kasvaa voimakkaasti (4)
9. Energia- ja ilmastopolitiikka lisää bioenergian kysyntää ja bioenergiaraaka-aineiden hintaa merkittävästi (25)
10. Paperin kulutus Venäjällä kasvaa ja maa rajoittaa voimakkaasti raakapuun vientiä, mikä pakottaa muutoksiin Suomessa (14)
11. Villi kortti ei ole mahdollinen (0)
12. Joku muu villi kortti (6)

Kiina lopettaa ulkomaisten yritysten veroedut

HS 8.3.2007

Ulkomaisten yritysten veroaste nousee 25 prosenttiin

Wen Jiabao

Sami Sillanpää
Suomen pääministeri

PEKING. Kiina lopettaa vuosia jatkuneet veroedut ulkomaisille yrityksille. Parlamentin on tänään hyväksynyt uusi laki menneisiin olemassa voimaan astunutta, joka päättyy ensi viikolla.

Uudistus tasaa ulkomaisten ja kiinalaisten yritysten vero-

nan omien yritysten veroprosentti on ollut 35.

"Uudistus tulee vaikuttamaan usaan suomalaisyrityksenkin tuloveroasteeseen", sanoo Kiinan-toimintojen johtaja, läänne Mikko Harju konsulttiyhtiö HS Internationalista, joka toimii yhteistyössä asianajotoimisto Hannes Snellmanin kanssa.

Suomalaisia yrityksiä toimii Kiinassa runsaat 200. Niistä alle puolella on tuotantoa maassa. Pehille nuytytyniöille veroetuja ei ole tarjottu.

Kiinassa jo veroetuja nauttivat yritykset saavat lakiehdotuksen mukaan vielä viiden vuoden siirtymäajan ennen

kuin edut katoavat.

Nopeampi vaikutus verouudistuksella on Kiinan monotaaluisia harjittaville firmoille. Uuden lain odotetaan tulevan voimaan 2008 alusta, joten yritysten pitää lamma Kiinanyksikkö pystyy vielä tänä vuonna, jos ne haluavat verouuden piiriin.

"Todella harva tekee investointipäätöksen Kiinan sen tahtiin, että täällä on veroetuja. Mutta ne ovat olleet hyvät läis, etenkin yrityksen alkuvuosi-na", Harju sanoo.

Yritykset investoivat Kiinaan yleensä suurten markkinoiden, halvan työvoiman ja hyvän infrastruktuurin houkuttelemista.

Kiina on käyttänyt verohoukuttimia ulkomaisille 1980-luvulta lähtien, jolloin taloutta alettiin avata. Kahden viime vuosikymmenen aikana maahan on virrannut hallituksen mukaan 550 miljardia dollaria ulkomaisia investoimia, mikä on vauhdittanut Kiinan nousua maailman neljänneksi suurimmaksi taloudeksi. Nyt noin puolet viennistä tulee ulkomaisista yrityksistä.

"Aika ja olosuhteet ovat kypsiä yritysten tuloverotukseen yhteisömuotoiselle pelisääntöjen tasottamiseksi", sanoi pääministeri Wen Jiabao maanantaina avatessaan parlamentin kokouksen. Kiinan omat yritykset ovat

pitkään vaatineet uudistusta. Eurooppalaiset yritykset ovat kuitenkin valittaneet, että Kiinan hallitus tulee epäloisesti kotimaisia yrityksiä muun muassa verolempuilla, viennetuilla laupparhoituksella tai helpotuksilla ympäristövaatimuksissa.

"Ulkomaisten veroedut ovat tasoitteet kenttä. Nyt, kun edut puoavat, paikallistyytöiden nauttamat epäloudet vaikuttavat tilanteita", Harju sanoo.

Eurooppalaiset yritykset menettivät Kiinan paikallistyytöiden tuotot 21,4 miljardin euron tulot vuonna 2004, kertoi Euroopan komission raportti viime viikolla.

Globalisaatiokehityksen tempoilevuus **suuri**

Perusasetelma: julkinen valta ja yritykset sitoutuvat yhdessä uusiin tuotteisiin.

Riski: Uusille tuotteille löytyisi markkinoita, mutta osataanko tehdä oikeita tuote/politiikkavalintoja?

Panostaminen

uusitutumiseen **suuri**

Perusasetelma: yritykset keskittyvät ydinliiketoimintaan maailmalla, koska voitot voivat olla suuret oikeilla valinnoilla.

Riski: Ovatko toiminnan riskit liian suuret hallittaviksi? Voiko tapahtua jopa tuotantolaitosten kansallistamista?

Panostaminen

uusitutumiseen **pieni**

Perusasetelma: julkinen valta sitoutuu uusiin tuotteisiin, mutta yritykset eivät.

Riski: Uusille tuotteille löytyisi markkinoita, mutta ovatko ne liian pienet kiinnostaakseen yrityksiä?

Perusasetelma: yritykset keskittyvät ydinliiketoimintaan maailmalla, mutta julkinen valta panostaa muiden alojen kehittämiseen.

Riski: Jääkö tuotto liian alhaiseksi? Voiko kehitys johtaa yritysvaltauksiin? Irtautuvat yritysten ja suomalaisen yhteiskunnan tavoitteet toisistaan?

Globalisaatiokehityksen tempoilevuus **pieni**

Eri kehityskuluista löytyy samoja tekijöitä

Onko maallamme malttia varautua?

Mihin metsäalan/Suomen on syytä varautua?

Metsän ja muun biomassan merkitys korostuu. Tuleeko siitä jopa "strateginen raaka-aine" ja näemmekö sen myötä "metsän paperilta"?

Metsän/biomassan/maan käytön kansallinen ja/tai kansainvälinen säätely lisääntyy, mikä voi vaikuttaa hintoihin ja käyttömuotoihin

Metsien käytön tutkimuksessa/politiikassa lisää painoa monialaisuudelle, yhteensovittamiselle ja ennakkoinnille (riskienkin)

Uudet tuotteet/hyödyt ovat tärkeitä metsäalan näkymien ja hyväksyttävyyden kannalta

Metsäalan uusiutuminen edellyttää uudenlaista julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta sekä ohjaus- ja rahoituskeinojen tarkistamista?

Julkisen vallan panostus riippuu viime kädessä metsien käytön synnyttämien hyötyjen määrästä ja laadusta